

LA MAINADA

LOLA A

Barcelona, 23 de novembre 1923 • Preu: 15 cts. • Any III - Núm. 129

- Jo, contra la vostra opinió, trobo que la Titi canta millor que no pas toca el piano.
- L'has sentida cantar, tu?
- No; però l'he sentida tocar.

PÀGINA DEL NEN PETIT

El se nyor Canaletes
vingué a Barcelona a
consultar amb persones
enteses un cas extraor-
dinari que li suc-
ceïa: estava cert que
l'havia en bruixat.
Tal com sentiu. Els
metges de la vil·la ja

no sabien què fer-li, i ell prengué el deter-
mini de venir a consultar a quell fet inex-
plorable. Així que sortí de l'estació trobà
a un amic, i li contà
el motiu de la seva
vinguda. L'amic el
consolà i li digué que
es deixés de falòrnies.
Mes heu's aquí que tot-
just el se-

MIRET

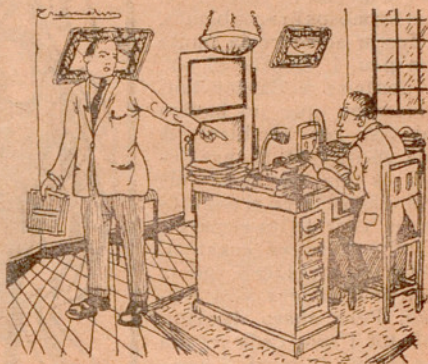
nyor Cana-
letes restà
sol, tingué
un esfereïment:
sense saber com, li acabava
de desapaïxer la maleda.
I mentre s'arrencava els ca-
bells criava: ¿Veieu
com les bruixes em
perseguien?

COL·LABORADORS ESPONTANIS

— Veritat que és de doldre que les fes-
sin tan lluny d'Europa?

— I tant!... Fou una equivocació... pira-
midal!

— Què té el gerent, que està tan malhu-
morat?

— Ha perdut la *Memòria*.

— Ja el planyo, pobre home... Això pas-
sar-li als seus anys...

— No, si és la memòria que ha de pre-
sentar al Consell d'administració...

— Renoi, quin fred! I pensar que per
una lletra no estem calents!

— Com?

— Mira, que en lloc d'una estafa podíem
haver fet una estufa...

— Encara no deus saber quina cosa és
la que atipa més als sardanistes...

— ... ?

— El menjar, dona!

Després d'això van dansar les esclaves al sò de la música més deliciosa. Llavors la sirena va aixecar els seus formosos braços blancs, va dreçar-se sobre la punta d'un peu, i, fregant el sòl, va posar-se a dansar tant joliuament, que no havien mai vist res semblant. A cada moviment la seva bellesa es feia més valer i els seus ulls parlaven al cor més que el cant de les esclaves.

Tothom estava encantat, sobre tot el príncep, que la nomenava *la seva noia trobada*. Però anava dansant, amb tot i que cada vegada que tocava la terra li semblava caminar sobre rostoll. El príncep li va dir que es quedaria amb ell, i va obtenir el permís de dormir davant de la seva porta sobre un coixí de vellut. Va fer-li fer vestits d'home, per tal que pogués acompanyar-lo a cavall. Així varen passejar-se a través de les forestes oloroses on les verdes branques els amanyagaven l'espall, mentre els ocells cantaven en el fullatge. Va pujar amb el príncep les altes muntanyes; i quan els seus peus eren tant sagñosos que els altres se n'anodaven, somreia i continuava muntant amb el príncep fins que veien els núvols sota seu com un vol d'ocells que se'n van cap els països càlids.

En el castell del príncep, quan tots els altres dormien, ella es posava sobre les llargues escales de marbre, vora la mar, i refrescava els seus peus bullents a l'aigua freda. Això li feia bé, i li duia el record dels seus, allà, en les pregoneses. Una nit, tot de cop, les seves germanes van apa-

rèixer a flor d'aigua sostenint-se pels braços. Cantaven dolçíssimes cançons tot nedant. La petita sirena els va fer una senyal. La van conèixer, i li van contar quant desolades havien estat de la seva partença. Des de llavors hi tornaren cada nit, i fins una vegada va veure la seva vella àvia, que des de molts anys no havia muntat a flor d'aigua; va veure també el Rei de les Mars, amb la seva corona d'or sobre la testa. Tots dos extengueren les llurs mans vers ella, però no gosaren acostar-se tant a la terra com les seves germanes.

Cada dia la jove fada estimava més el príncep, i ell la volia com es vol una noia bona i dolça; però no pensava pas a prendre-la per

reina, i era necessari que fós la seva esposa per guanyar una ànima immortal, sense la qual cosa devindria escuma de la mar el dia que el rei es casaria.

— No m'estimes més que totes les altres? — semblaven dir els ulls de la petita sirena, quan ell l'estrenyia en els seus braços i la besava sobre el front.

— Sí — deia el príncep: — ets la que jo prefereixo, perquè tens un cor excel·lent. Ets la meua amiga millor i t'assembles a una noia que vaig veure un dia, i que certament no tornaré a veure més. Jo anava en un navili que va enfonsar-se. Les onades van dur-me a la platja prop d'un temple on nombroses noies estan donades al servei de Déu. La més jove va trobar-me a la platja i va salvar-me de la mort. Només l'he vista una vegada, però és l'única

que jo puc estimar. Tu t'hi assembles i tu fas renèixer per mi la seva imatge. Està donada al servei del temple, però t'ha lliurat a mi com un missatge d'amistat. No ens veurem mai més.

— Ah! no sap que sóc jo qui li va salvar la vida! — pensava la petita sirena. — Jo l'he portat a través les onades fins al bosc on hi ha el temple. Vaig esperar, darrera una roca, que algú el trobés, i vaig veure venir la noia a qui estima més que a mi!

Va sospirar profundament, car no podia plorar.

— Aquesta noia està donada al temple: ell ho ha dit — va pensar tot seguit la petita sirena. — No en sortirà mai més i així no es trobaran. Però joestic a casa d'ell i el veig cada dia. Vull servir-lo, estimar-lo, consagrar-li la meua vida.

No obstant, es va parlar del casament del príncep; deien que anava a esposar la formosa filla del rei veí. Es per això que van preparar un superb navili.

— Diuen que el príncep vol visitar el país del rei veí, — deia el poble, — però només vol veure la seva filla. S'emporta amb ell un nombrós seguici.

La sirena removia el cap tot sovint: coneixia més que ningú les intencions del príncep.

— Sí, és per veure la princesa, que me'n vaig — li havia dit: — però és perquè els meus pares m'hi obliguen. Però no em forçaran a dur-la aquí com esposa. Sé per endavant que no puc estimar-la. Certament no s'assembla a la noia del temple. Si ha-

gués de prendre esposa, series tu, estimada noia trobada; tu, que ets l'imatge d'ella; tu, la d'ulls que parlen en lloc dels llavis!

Dient aquests mots, li va besar la boca vermella, va jugar amb els seus llargs cabells, i va estrènyer el seu cap contra el propi cos. Al vespre, la pobra petita sirena va somiar una felicitat humana i una ànima immortal.

— No tens pas por de la mar, petita munda? — va preguntar-li ell quan va estar a punt el vaixell que havia d'emportar-se'ls.

Seguit va parlar-li de les tempestes, dels meravellosos peixos de la mar. Ella somreia escoltant-lo; sabia millor que cap home què passava en les profunditats.

Una nit de lluna, quan tothom dormia, tret el pilot, va decantar-se sobre el pont i va mirar a través de l'aigua transparent.

Va creure's mirar el castell del seu pare. La vella àvia era allà, esguardant la quilla del navili a través de les onades furients. Tot de cop les germanes van apareixer a flor d'aigua, i, mirant-la tristament, extengueren les mans vers ella. Va fer-los un senyal amb les mans i va voler explicar-los que era feliç; però al moment el gat-de-mar va apareixer, i les germanes es sub-

mergiren sota l'aigua. El jove va creure que no era altra cosa que l'escuma de les onades. L'endemà al matí, el vaixell arribava al port de la gran ciutat del país veí. Totes les campanes tocaven: els soldats feien la parada, amb les banderes desple-

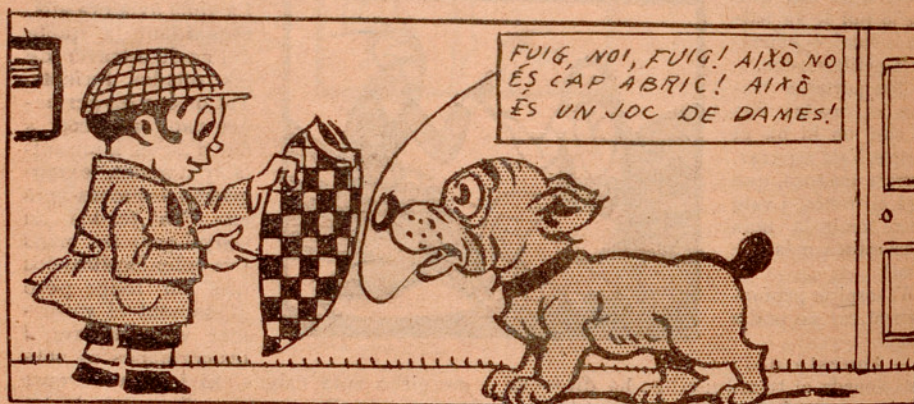

(Continuarà)

EN JANET I EN TIQUET, S.ENC.

— Acabo de comprar-te una cosa, que et farà molt content. Vine a veure-ho.

— Eh?... Què me'n dius d'aquest abric?

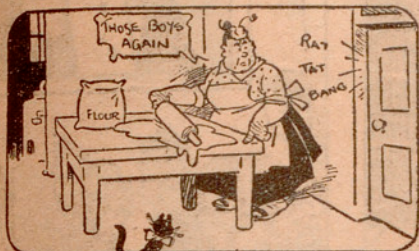
— Apa, posa-te'l i no tindràs fred.

— No siguis perfidiós... Vens, que vas elegant?...

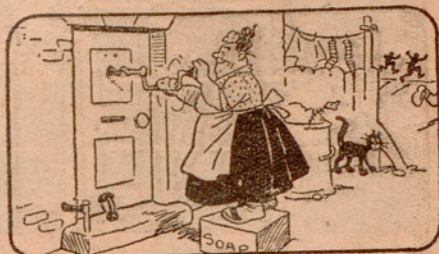

Allò que fa riure
els altres nois

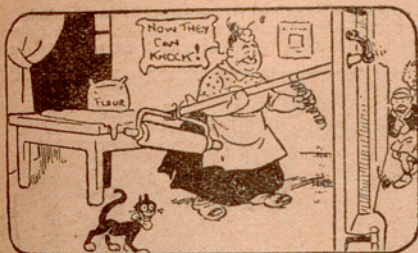
LA CUINERA INGINYOSA

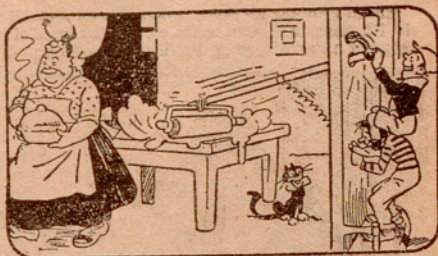
1. — Com si no estés prou amoïnada amb aquest dinar extraordinari, els vaillets m'han de matar el cuc trucant a la porta.

2. — Mes, espera't... que tinc una idea. Descollaré el trucador, faré un forat a l'indret on truca, amb aquest filabarquí...

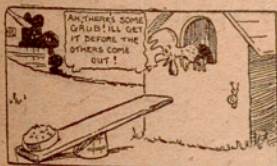
3. — ...i amb un mànec d'escombra, un filferro, un lligam i una molla, m'inventaré una maquinària que semblarà patentada.

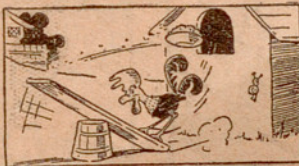
4. — Ara, que truquin tan com vulguin, que aniran fent la pasta per les crestes, mentre jo poso el pa de pessic al forn.

Del (Chips)

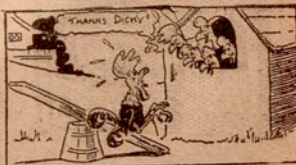
ÉSSER MATINER, NO VOL DIR ÉSSER VIU

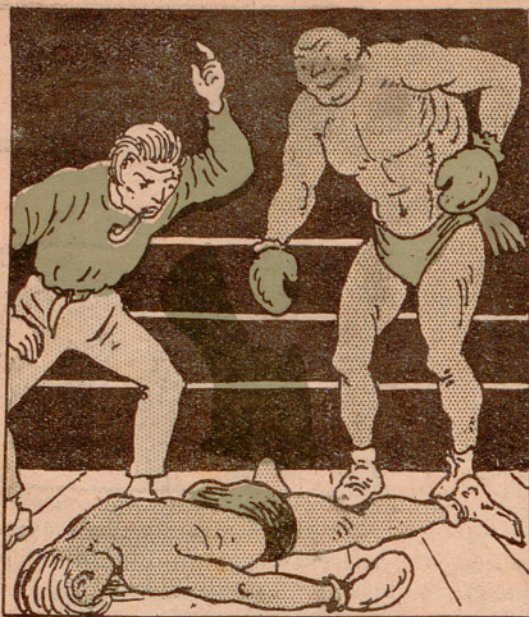
Com que soc més matiner tot el menjà em cruspíré.

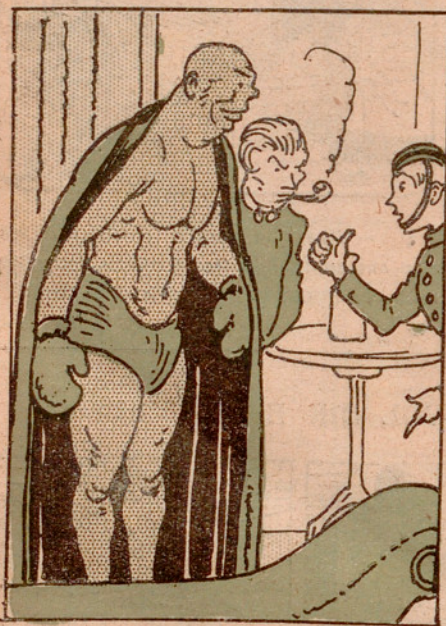
Però salta, el molt mussol! i el menjar li fuig tot sol.

Les gallines, ben tipetes, el saluden amb rialletes.

En un combat de boxe, entre els espectadors entusiasmats amb el triuñador, hi havia el marquès de l'Escarola. — Oh, quín exemplar model de la raça! — exclamà el bon senyor. I va fer passar targeta a l'atleta, preguntant-li la mercè de poder-li estrènyer humilment la mà.. El marquès fou de-

gudament rebut. Ple d'emoció, el noble senyor saludà a l'ídol... I va preguntar-li, amb paraula barbotejant: — Amb qui tinc l'altíssim honor de parlar?... El seu nom en el món?... — Gervasi Mussoles, escombriaire, amb domicili a Collblanch! — respongué, complascent, el campió.

Redacció, Administració
i Impremta:
Vich, 16 - Tel. G. 1471

Preus de subscripció anual: / Catalunya, 7'50 ptes.
/ Estranger, 13
Número solt: 15 cèntims
Endarrerit, sense fulletí: 15 cts. - Amb fulletí: 2' cts.
Surten cada divendres

LA MAINADA

SETMANARI IL·LUSTRAT DELS INFANTS DE CATALUNYA

ELS BELLS INDRETS DE CATALUNYA

Montserrat (Vegi's pàg. 901)

Cròniques del Cavaller de Sant Jordi

L A L L E N G U A

IMAGINEU-VOS, estimats infants que em llegiu, que hi hagués una dona d'aquestes que els agrada tant fer endressa i posar les coses a son lloc que sempre baixés al principal de la casa on viu i ajudés a posar ordre als mobles i als armaris i a fer la neteja de les cambres y l'ordenament dels salons, i que en canvi no es preocupés mai de fer l'endressa de casa seva, per la sola raó de què el seu pis no és tan important com el pis del principal; o senzillament, perquè digués que la seva casa no és tan coneguda com les altres i no hi ha tanta gent que en sàpiguen l'adreça ni que hi pugin a fer visita.

Veritat que això fóra un disbarat molt gros? La primera cosa que li cal a aquesta dona, és fer l'endressa de casa seva, si és que vol poder anar a endressar la casa dels altres; cal que tingui els seus armaris en ordre i que sàpiga què hi ha dintre de cadascun i quan és que ho ha de fer servir. Si mai no ho regira ni ho espolsa ni ho neteja se li omplirà de pols, i se li arnará i se li farà malbé, i vindrà un dia que es tornarà inservible per complet.

Doncs, veu's aquí el que ens passa força a casa nostra. Són molts i molts dels que coneixen moltes llengües i fins les saben parlar i escriure força correctament, i en canvi no coneixen la de casa seva; no la saben gairebé llegir, i si els posen al davant un diari escrit en el seu idioma han de reconèixer que els costa, i prefereixen llegir-ne un d'escrit en altra llengua que no és la pròpia. No la saben escriure, i si ho intenten i fan moltes més equivocacions que no quan escriuen qualsevol altra de les llengües que saben parlar.

Cal confessar que la culpa no és ben seva. Quan ells tenien l'edat que ara teniu vosaltres i anaven també a l'esco-

la, ningú els ensenyà a llegir i escriure la seva llengua, i els ensenyaren, vulgues no vulgues, en altra llengua que llavors els era incomprendible, però que a mida de sentir-la i llegir-la l'arribaren a aprendre, com passa amb totes les llengües.

Per fortuna vostra i nostra, els temps han canviat. Ara ja gairebé tothom reconeix que cal ensenyar els infants en la llengua que han parlat des de petits; en la llengua que han après dels llavis de la seva mare. Després, quan ja saben entendre les coses, els ensenyen altres llengües, perquè com més se'n saben més cultura es té, però es posa per damunt de totes les altres llengües, la pròpia, la de la terra que ens ha vist néixer, la de la mare que ens ha fet parlar.

Cal fer-ho així per a no trobar-nos en el fet actual de tanta gent gran que es donen vergonya de no saber llegir i escriure prou bé la seva llengua. Però quan l'amor a la llengua i a la terra que ens ha vist néixer és prou gran, no hi ha cap obstacle que no es pugui vencer, i encara que se sigui gran es pot aprendre la nostra llengua que no ens ensenyaren quan erem petits.

Això és el que estan fent molts catalans ara. S'han juntat gent de la més entesa en les qüestions de parla catalana i estan organitzant dos cents cursos de llengua catalana per a tots aquells que no havien tingut ocasió de poder-la aprendre de petits. Si els vostres pares són dels que desconeixen més la llengua catalana que vosaltres, insteu-los a què s'inscriguin a algun d'aquests cursos. La pàtria us ho agrairà.

EL CAVALLER DE SANT JORDI

EL NOSTRE FULLETI

Juntament amb aquest número, els mainadistes rebran el plec novè de la formosa novel·la Tot soll, original de PÈRE BERNAT i il·lustrada per S. TUSSELL.

DE LES COSES QUE PASSEN

UN FOGÓ I UN PARAVENT

Afectuosament, a la meva cosina Rita Vias

CONEIXEU la flor roja de la tardor? La flor ciutadana que brota en cada cantonada, que és un consol amable i un dels presents de la frescor que es desvetlla, sabeu quina és? Quatre sacs, un paravent, un fogó i una dona jove o vella, al seu darrera. La tradició constant i confortadora de les castanyeres. Amb els primers bufaruts del mes d'octubre, van encenent-se ràpidament les llusssors rogenques dels fogons on la fruita s'esbadellará i es daurará espeternegant damunt la llauna foradada de les torradors.

Una ratxa de fresca atregué a la propera castanyera els minyons de l'escola, quan al vespre eixien de les classes. Una colla de quinze o vint es llençaren al volt del fogó, per copsar-ne així l'aconhortadora escalfor, i la bona dona—velleta, menuda, secallona,—que remenava la mercaderia amb gran cura per evitar que les castanyes es cremessin, s'apressà a servir les comandes d'aquell estol d'esbojarrats.

—A mi, doni-me'n deu cèntims.

—A mi també.

—Quantes me'n donarà per quinze cèntims?

—Aquest any les venc a deu cèntims les vuit castanyes—innovà la bona dona, preparant-se a comptar les que demanaven els minyons.

—Ui, que cares! Ja ens en donarà deu a nosaltres...

—Ni pensar-ho, nois... Qué? Les poso o no?

—Sí, posi-me'n deu cèntims, però almenys que estiguin completes i ben torrades.

I donant-ne deu cèntims a l'un, quinze a l'altre i deu al de més enllà, la

bona dona els anà despatxant. Ja els coneixia de cada any. Eren la seva parròquia ferma. Quan sortien de l'escola, on gaudien d'una agradable escalfor, el fred del carrer els empenyia cap a la parada de la bona vella, i sempre, entre tots, li deixaven ben bé dues pessetes. Els infants se n'anaven amb les mans a les butxaques, al fons de les quals reposaven les castanyes calentes, en menjaven una, i amb els llibres sota el braç i les mans en la tebior agradosa dels fruits daurats, desfilaven cap a casa.

La bona dona els mirava allunyar-se amb una llusssor de benvolença en els ulls, fadigats pels anys, i seguia desitjant les castanyes amb cura amorosa, per tal d'evitar que no es cremessin, o bé amb un ganivet mig oscat feia en cada una d'elles el tall que havia de privar que s'esberlessin amb l'esclat d'una bomba de guerra, quan el foc les llengotegés entre els forats de la torradora...

* * *

L'altre dia, en sortir de l'escola, els minyons foren sorpresos en veure que, en lloc de la vella que sempre els despatxava les castanyes, hi havia darrera del fogó una nena d'uns deu o dotze anys, esllanguida i rossenca. En Carles Romanyà, que era sempre el capítol de la colla—el més trapella, no cal dir-ho,—fou el que primer se'n adonà, i féu remarcar tot seguit que la noia feia cara d'enze.

Les observacions d'En Carles eren generalment acceptades com a article de fe, y la menuda castanyera quedà classificada en el poc envejable rengle dels enzes. Com a conseqüència d'això,

els minyons havien de jugar-li una mala passada, dictaminà En Romanyà, instigat pels altres companys.

I es tractà de triar-ne una que fos ben rodona i sonada.

—Tirem-li a terra el paravent—proposà en Joan Farré, que era un minyó de cos ample i cepat, tenia tanta força

ració per la idea genial d'En Carles, encara que més d'un tingués l'escrúpul de pensar que anaven a cometre un furt, un pecat. Mes no sé qui és que ha dit que les multituds no reflexionen, i aquella, encara que fos una multitud de vint persones, no sortí de la regla general. Un cop repartides les instruc-

com un home i es dalia per tot el que fos donar empentes, etzivar coses o repartir cops de puny. El bàndol dels futbolistes, admiradors fervents d'En Farré, aprovà la idea d'aquest, mes els addictes a En Carles demanaren la seva opinió. Després de rumiar una estona, En Romanyà digué:

—El que tindríeu de fer és anarhi tots, demanant-li cada u deu cèntims de castanyes, i després fugir tots sense pagar. Apa, nois, que avui tindrem castanyes de franc!

Els altres expressaren la seva admi-

cions, tots plegats s'aproparen al fogó, il·luminat justament per un fanal, a dins del qual una bombeta eléctrica agonitzava gairebé.

—Deu cèntims de castanyes, i que siguin ben grosses! Ei! Que no n'hi hagi cap de corcada! —començà En Carles, com a guidor de la trapelleria.

—A mi també—digué un altre.

I així tots els minyons anaren agafant les castanyes que la nena, joiosa d'una tal venda, els anava servint.

Mes quan, en anar a arreplegar els cèntims que els nois havien anat posant

damunt la tauleta, s'apercebi que cèntims i compradors havian volat, es féu càrrec de la mala passada dels minyons, i el seu trist desencant es manifestà en llàgrimes roents de desconhort.

La pobra minyoneta era neta de la bona dona que abans estava darrera del fogó de castanyes, mes ara la seva àvia estava malalta, i els diners que la pobra vella s'afanyava en aquella cantonada feien encara més falta a casa, ara que les despeses havien crescut excessivament amb la malaltia. El seu pare prou treballava en el seu ofici, mes la pobra mare, impossibilitada per una llarga malaltia, no podia sortir de casa, i la jaia s'havia emprès la feina de torrar castanyes en aquella cantonada lliure de competències, on el seu gendre li duia els fòtils cada matí i els retirava al vespre, mentre que la neta li portava el dinar al mig dia.

L'acte d'aquells garneus que de segur estaven ara rient a la cantonada, arrecerats en l'ombra encobridora i menjant-se les castanyes que havien robat, li anul·lava l'escàs guany d'aquell dia i el convertia en pèrdua. Les llàgrimes seguides de la nena arribaren a interessar els minyons, que sentien ja el rau-rau de la consciència. Com a més despreocupat, En Carles anuncià:

—Vaig a veure per què plora, aque-lla enze.

I s'apropà al fogó de la castanyera, seguit de lluny pels companys.

—Bé, què tens, ara? No n'hi ha per tant, dona...

Mes ella li llençà una mirada d'ira, i seguí sanglotant.

—Ha estat una broma, dona; un altre dia, mira de no badar...

Eren migrats conhortos, val a dirho.

—Es que... la meva àvia està malalta... i a casa necessiten els diners —barbotejà, amb veu tallada pels sanglots, la noia.

—Què? La castanyera d'abans es la teva àvia?

—Sí.

El noi restà pensívol. Després, com a resultat de les seves meditacions, es girà cap als seus companys i celebrà consell.

—Nois, em sembla que li haurem de tornar els diners. Té la seva àvia malalta, i l'àvia és aquella bona dona que estava abans darrera del fogó... Es una llàstima.

No sé si la llàstima era que la bona vella estés malalta o bé que la jugada els hagués sortit malament. Amb tot, els minyons no vacillaren, i es sentiren notablement alleugerits quan hagueren satisfet els cèntims de les castanyes. Fins n'hi hagué alguns, i jo crec que d'ells fou En Carles, que en comptes de deu cèntims, en donaren trenta o un ral.

A la fi, tots els comptes pagats, s'allunyaren, mentre el cap de colla deia a la menuda castanyera:

—Pensa que aquests diners te'ls hem donat per la cara de la teva àvia, eh? No per tu, que ningú em treurà del cap que ets una enze...

* * *

Al cap d'uns quants dies ja hi tornava a haver, darrera el fogó, la figura menuda i arrugada de la jaia.

I En Carles Romanyà, en anar-hi a comprar deu cèntims de castanyes, li preguntà:

—Què? Ja està ben bona?

—Sí, noi, i gràcies a vosaltres... Ja m'ho ha contat, ja, la meva neta, que vàreu ésser tan generosos i bons nois...

Amb la qual cosa es demostrà que la menuda castanyera era una noia «completament enze»...

RAFAEL TASIS I MARCA

* FLOR MÍSTICA

*Tens un mirar tot malaltís,
ple de romàntica tristesa!...
Tens un mirar tot ple d'encís,
sublim tresor de ta bellesa!*

*Ell m'ha parlat de ta bondat,
i fins m'ha dit que ets tota pia!...
Que ets tota pura!... Sens pecat,
com una ombra de Maria!...*

JOAN MARTÍ I APARICI

ELS LLIBRES DE LA MONTSERRAT

A la Montserrat, com que som a començaments de curs, li han donat llibres nous. Això és una de les coses que a la Montserrat li fa més il·lusió: que li donin llibres nous. I és perquè a ella li agraden molt els llibres.

I val a dir que si posséssiu els llibres vells que té, al costat dels nous, tal vegada no sabríeu distingir quins són els nous i quins els vells, de tan bé com els conserva. I és que la Montserrat pensa, i pensa molt bé. Per a ella un llibre no val el preu que diu al darrera, sinó moltes vegades aquest preu. Us sembla estrany? Doncs veureu com no ho és si escolteu el que ella pensa.

Suposeu que us donen una pesseta per anar a comprar dolços. Els compreu i us els mengueu, i, com que sou laminerers, gaudiu molt, però en haver acabat els dolços, s'ha acabat el gaudi; cal gastar una nova pesseta per tornar a gaudir. En canvi, compreu un llibre d'històries, o de contes, o del que sigui, ben bonic, que us costi una pesseta. El llegiu i gaudiu molt, però el llibre encara existeix. Al cap d'un quant temps, sense gastar cap més diner, el torneu a llegir i torneu a gaudir tant com la primera vegada; i el llibre encara us queda. Una altra vegada el podeu tornar a llegir, i el llibre sempre queda si el sabeu conservar; i moltes vegades, sols girant els seus fulls i mirant els seus dibuixos o ensenyant-lo a una amigueta que no l'ha vist mai, gaudiu com la primera vegada que el llegíreu, i encara us queda el llibre, i no us ha costat cap més diner. Això vol dir que el llibre val molt més diners dels que us en fan pagar, perquè us fa gaudir molt.

Això que diu la Montserrat no ho poden dir totes les seves amiguetes, i

estic segura que tampoc podeu dir-ho moltes de vosaltres. Hi ha moltes nenes que tenen tan poca cura dels seus llibres, que, al cap de poc temps de tenir-los, ja salten els fulls, després se'n perden i a la fi s'han de llençar.

Això a la Montserrat no li passa mai, perquè sap conservar els llibres com cal; sap posar-hi cobertes de paper fort, perquè les que el llibre porta, ben colorides i dibuixades, no es malmetin; sap obrir-lo amb compte i mai hi fa cap senyal amb tinta.

Als llibres d'estudiar cal fer-hi senyals moltes vegades; però d'això us en parlaré un altre dia. Vull dir-vos avui encara el profit que en treu la Montserrat d'ésser tan curosa amb els seus volums.

La Montserrat té, a més dels llibres que hi ha damunt la seva taula, que són els de treball i els que ha de fer servir més, una petita biblioteca seva i dels seus germans; però com que ella és la més gran de tots ells, té cura de que els seus germans siguin tan polits com ella, i els corregeix quan no ho són. En aquesta petita llibreria, que tan belles estones fa passar a la Montserrat i als seus germans, hi ha tota mena de llibres: de treball i d'esbarjo. No cal dir que hi ha tots els volums de la biblioteca de LA MAINADA i la col·lecció completa dels seus números des del primer dia que sortí. Però hi ha, demés, altres llibres que les seves amiguetes havien tingut, però que ara ja no tenen ni els podran tenir mai més, perquè s'han exhaurit i no en queda ni un més a casa dels llibreters. Hi ha, per exemple, uns grossos llibres de contes catalans, amb grans dibuixos de colors, que una casa barcelonina que es diu «Editorial Muntanola» havia editat i dels que ja no en venen a les llibreries, per-

què s'han acabat. Aquests llibres els tenien també moltes amiguetes de la Montserrat (i tal vegada moltes de vosaltres), però la major part d'elles ja els tenen fets malbé i no els podran tenir mai més.

Veu's aquí els guanys de la Montserrat d'haver sabut tenir cura dels llibres. Quan vénen les seves amiguetes encara els podeu mirar amb ella, i són nous i polits com si sortissin de la botiga; i segueix fruint-ne sempre que els mira, tant com la primera vegada que els llegí.

Tant-de-bò totes vosaltres, amiguetes meves, us assembléssiu en això a la meva mestresseta! Jo us ho desitjo de tot cor.

MIA

CONVERSES DEL BELL PARLAR

MENOS.—HASTA

—Al «menos» hi anaven quaranta persones; «hasta» hi vaig veure el teu germà.

Ja tenim dues paraules més que les barregem constantment en el nostre parlar, en lloc d'usar els mots catalans que els corresponen.

No heu de dir ni deixar de dir «menos», sinó que direu sempre *menys*.

Així:

—Al *menys* té catorze anys.

—Jo en tinc més que tu.

—Avui n'has portat *menys* que ahir.

Ni tampoc heu de dir «hasta».

Amb aquest mot us hi heu de fixar molt, perquè segons què signifiqui l'hauréu de substituir per una o alta paraula catalana.

Si jo estés enterat que tots i totes sabeu gramàtica, us diria només: quan «hasta» fa de preposició, cal que en el seu lloc digueu *fins*, i quan «hasta» fa

d'adverbi, el substituireu per *adhiuc*, *fins*, *fins i tot*.

Però com que no em consta que tots en sapigueu prou, per usar aquesta regla, us hi afegiré el següent:

En lloc de «hasta» direu *fins*:

Primer. Sempre que vulgui dir el temps que acaba una cosa o acció. Per exemple, direu:

—Treballaràs *fins* demà.

—Ha treballat *fins* ara.

I no:

—Treballaràs «hasta» demà.

—Ha treballat «hasta» ara.

Segon. Sempre que vulgui dir el lloc on acaba una cosa o una acció. Per exemple, direu:

—Escriureu *fins* aquí.

—Aquesta carretera arriba *fins* a Madrid.

I no:

—Escriurem «hasta» aquí.

—Aquesta carretera arriba hasta Madrid.

Tercer. Sempre que vulgui dir la circumstància que marca el terme d'una cosa o una acció. Per exemple, direu:

—No te'n vagis *fins* que jo torni.

—No va plorar *fins* que va veure que la seva mare se n'anava.

I no:

—No te'n vagis «hasta» que jo torni.

—No va plorar «hasta» que va veure que...

Quart. Sempre que vulgui dir el temps, el lloc o la circumstància, que cal deixar passar perquè una acció es dugui a terme. Per exemple, direu:

—Ens esperarem *fins* que pari de ploure.

—No te'n vagis *fins* que jo t'ho digui.

—No comencis la cinta nova *fins* que hagi acabat la vella.

I no:

—Ens esperarem «hasta» que...

—No te'n vagis «hasta» que...

—No comencis la cinta «hasta» que...

Quan «hasta» vol dir que de més a més del què nosaltres podem pensar, encara hom fa, diu, pensa, porta, etc., quelcom extraordinari, llavors, cal substituir-lo per *àdhuc, fins, o fins i tot*. Per exemple:

—Aquell dia ho estrenà tot, *àdhuc* les lligacames.

—Fou tanta la seva desgràcia, que *fins* els seus amics l'abandonaren.

—Aquella pujada els obrí tan la gana, que a l'hora d'esmorzar, es menjarem *fins i tot* el dinar.

Ja sé que alguns pensareu que avui la nostra conversa és un xic més complicada que la de les altres setmanes; però què hi fa: em sembla que el goig de parlar bé, paga amb escreix la mica d'esforç que poseu en conseguir-ho. Adéu-siau. — FOLLET.

JOSEP Carner: Avui es d'aquest poeta que us donem un fragment deliciós. Josep Carner és un dels millors poetes catalans d'avui; ha escrit nombroses i bellíssimes poesies. És dels escriptors més rics de paraules i més elegants en els seus escrits.

De més a més dels seus llibres de versos, ha escrit nombrosos contes molt delicats i molt graciosos. És un prosista exquisit.

El fragment que avui os donem és l'acabament d'un conte molt bonic i que té molt de sentit, que se'n diu *Les dues vies*. Que explica dels dos camins que podem seguir amb fe i amb perseverància per anar al cel.

LES DUES VIES (FRAGMENT)

UNA vegada els dos frares arribaren a una vila, i era de nit, i no veieren llum sinó en una casa. Aquella casa pertanyia a un pastisser, i com que era dissabte i en aquella vila la gent tenia molt de gust per lleminadures i llepolies, el pastisser encara treballava a alta hora; i era un home franc i generós, així com

era amatent; així és que rebé els dos frares amb cara espandida i gaudiosa. Ell mateix va portar en *Pèdreny* a l'estable, i va comandar a la seva filla que endegués dos llits per als dos vianants. I, en acabat, de retorn a la botiga, els mostrà sos atuells, i els explicà les menes de les seves confeccions. Hi havia per allí un coci que poc abans havia eixit del foc, i els frares demanaren al pastisser quina cosa era aquella tan polida que hi havia dins l'estre.

—Pasta de caramel—va dir-los el pastisser,—que és una cosa, com deuen saber Vostres Reverències, que els àngels hi canten.

Aquesta metafòrica suggestió induí a Fra Pedro a ficar el dit dins el coci. Però immediatament el retirà, amb una ganyota i un crit esgarripós i començà de fer ràpides giravoltes. S'havia cremat el dit. El pastisser cuità a aplicar-li una tireta de patata, però l'acuitat de la dolor experimentada per Fra Pedro ja no va deixar-li de petge la imaginació, fins i tot quan arribà a moderar-se'n el funest adoloriment.

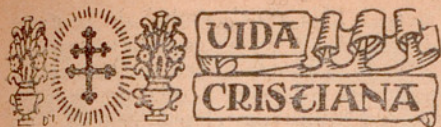
Fra Pere assistí sollicit al conhort de son companyó, i romangueren encara els dos frares amb el pastisser una bella estona, perquè fins i tot els havien amanit un soparet gustós.

En acabat del sopar, Fra Pere adreçà l'esguard al coci de la pasta. El grau de consistència palesava el refredament esdevingut. Ficà, doncs, el dit en el coci, i en atansar-se'l als llavis, un somriure suau, benigníssim, brollà en son posat. Féu una petita reverència de silenciós homenatge al pastisser, per darrera de Fra Pedro; i aviat, mostrada que els fou la cambra, els dos vianants anaven a colgar-se. Però abans d'ajoure's, els frares, per dins, es feren cadascú la seva consideració:

—Si això és tan abrusador—pensà Fra Pedro,—com serà l'infern!

—Si això és tan dolç—pensà Fra Pere,—com serà el cel!

I, perseverant cadascú en aquest pensament, tots dos foren sants, i anaren allà on avui en dia es peixen de lliris, més amunt dels estels.—JOSEP CARNER.

L' ALTAR

PARLAVEM la setmana passada dels llocs sagrats i de la solemnitat amb què ha volgut auriolar l'Església l'acte de benedicció i consagració dels temples. El temple de Latran, construït al lloc mateix on Constantí, l'emperador victoriós, va rebre el Sant Baptisme de mans de Sant Silvestre, fou el primer temple que rebé la unció sagrada i en la seva dedicació aquell Sant Pare volgué instituir una litúrgia que s'ha perpetuat en tots els segles successius.

Tot el temple, en ésser dedicat a Déu, rep les divinals efusions per ministeri de les mans episcopals; però hi ha un lloc en el temple que gaudeix d'una consagració tota especial, un lloc on davallen amb més abundor les divinals mercès de l'Esperit de Déu. Aquest lloc és l'Altar, damunt el qual ha de celebrar-se l'incruent Sacrifici de la Missa. L'Altar és el centre de tota la litúrgia, per tal com d'ell irradia fulgurant el Sol de Justícia Crist Jesús, qui devalla rediviu a les mans del sacerdot cada vegada que celebra els Sants Misteris. Per això ha estat tot temps l'Altar el lloc més venerat del temple i el lloc pel qual ha estat procurada la major decència.

L'Altar, segons l'eclesiàstica prescripció, és de pedra invariablement i ell és figura de Jesucrist, qui és anomenat *pedra angular* de l'Església. Per això, en donar-li el bisbe la consagració, hi marca cinc creus, símbols de les llagues de Jesús, i la purifica amb nombroses ablucions i la ungeix amb els sants olis, per tal que tingui més semblança amb aquell eternal Pontífex, qui—en dir de l'Apòstol—és *sant, innocent, immaculat*.

L'Altar és símbol també de Déu misericordiós, qui ha volgut fer estada entre el seu poble. Al seu damunt davallen en abundor que mai no minva,

les divinals benediccions, que són escampades generosament entre els fidels, i de l'abundor d'aquesta taula en participen també els qui no s'hi atancen i en viuen allunyats.

Voldria, doncs, caríssims, que miresiu amb una profunda veneració el sant Altar, sobre tot en el moment august de celebrar-s'hi el Sacrifici divinal de la Santa Missa. Llavors, l'Altar és un tros de cel, car hi davalla el mateix Rei de la glòria, i li fan costat els àngels, que ens conviden a juntar les nostres veus al cor de lloances que ells amb rendiment pregon li dirigeixen.

PACIÀ

ELS BELLS INDRETS
DE CATALUNYA

MONTSERRAT

SI un dia us mostràvem un bell recó del nostre Montseny, no podem pas deixar avui de mostrar-vos-en un del nostre estimat Montserrat. Qualsevol que en triéssim seria prou gentil. Tot ell té aquestes formes fantàstiques que han fet batejar-lo amb noms populars, com aquest del Cap de Mort que avui reproduïm, o com aquells altres dels Gegants, els Frares, l'Orga, etc., etc., amb què són coneguts els seus més bonics recons.

Seria una mica llarg d'explicar-vos ara el perquè d'aquestes formes fantàstiques de la nostra muntanya beneïda, única al món. A les petites Antilles hi ha una petita illeta muntanyosa anomenada també Montserrat, perquè Cristòfol Colom la va batejar així en descobrir-la en son segon viatge a l'Amèrica (1493), per haver-li semblat que hi trobava una semblança amb la nostra santa muntanya, sense però que hi tinguí res que veure ni la seva formació, ni la seva constitució. Aquella és d'origen volcànic i aquesta es d'origen sedimentari. Totes aquestes pedretes que la formen havien sigut en temps antiquíssims, quan la nostra Catalunya no existia damunt de la terra, portades

al lloc on ara es troben, per l'aigua que baixava de muntanyes que ara no existeixen i essent aturades allí per l'empenta de la mar.

Una de les moltes convulsions que la terra ha sofert feren que aquelles muntanyes s'enfonsessin, i en canvi s'enlairà aquell enorme piló de sorra i pedra que l'aigua de les pluges es complavé en adornar, en caure, temps darrera temps, amb les mil formes que ara té i que li donen aquest bell aspecte de cosa fantàstica i meravellosa.

Centrada al mig de la nostra terra com un castell inexpugnable, qui millor que ella per a servir de cadira la Reina dels nostres amors, la Morena de la

Serra! Ella és el símbol de la perpetuïtat i de la fortalesa de la nostra raça. Ella és el nostre castell de defensa. Girant els ulls cap a ella ens sentirem forts i braus com el seus penyals.

Quan en les hores de neguit sentim temença i por pel que pugui succeir, girem els ulls envers la Regina nostra que té allí el seu alt setial, i diguem-li aquelles bellíssimes paraules que un dia escrigué el savi doctor Torres i Bages, bisbe de santa memòria, en aquella visita espiritual que tots els bons catalans han de resar i saber de memòria, i que en la cinquena invocació diuen: «Féu que mai es desfaci aquest poble català que Vós espiritualment engendràreu.»

PADRINETA, PER MOLTS ANYS!

Recitat en la rectoria de Fustenyà, per les cosinetes Maria Navarro Caba i Eulària Reverter Ginesta.

—Avui, dalt de Fustenyà,
un sol nom tot ho omplena.

—Quin nom és? Digues-me'l, nena.

—He de fer-te'n recordar?

Que és **estrany!* Ningú ho diria.

Guaita a l'entorn i el veuràs.

—Jo prou miro i no el veig pas,

i bé em sembla que el veuria.

—Es que estàs un xic distreta

i cal que facis l'ull viu.

Què som, ara?

—Ves, l'estiu.

—I quin mes?

—Ui, quina treta!

L'agost.

—Bé, sí; però quin dia?

—Que coses que vols saber!...

Ah! Ja ho sé: Santa Maria,

el sant de la padrineta,

que a totes estima tant.

—Que a mi m'ensenyi de lletra.

—Que ens vol bones.

—I ben grans.

—Que posa tots sos desvels

—Que concedeix quant demanes;

en fer-nos bones cristianes.

que no té altres anhels

que tenir-nos noies bones,

perquè demà siguem dones
pures com àngels del cel.

—Jo uns bons dies li diria
sí, el que sento, dir sabés.

Rumien-ne uns, Maria.

—Eulària, si en sapigués,
amb quin goig ara ho faria.

—Què li diries?

—Que Déu

ventures li concedeixi

i que per llargs anys frueixi

salut i gràcia de Déu.

Que amb la bona companyia

del senyor oncle Rector,

gosi de pau en el cor

i goig i santa alegria.

—I jo, que passats molts anys,

quan ja sigui dona feta,

pugui per la padrineta

vetllar sempre sos afanys;

que si tant bona ha sigut,

àngel sent de nostra infància,

jo vetlli amb santa constància

en la seva senectud.

ENDREÇA DE MARIA I EULÀRIA, JUNTES

Ho diem a boca plena

i això és el que ens dicta el cor

en la gran festa d'amor

que Fustenyà avui omplena.

S. SABATER OLIVER

CASA ARBIOL

SASTRERIA
CAMISERIA
I SIMILARS

Secció especial
a mida

Trajos llana per
a nen, des de
12 ptes.

Trajos llana per
a home, des de
35 ptes.

La **Casa Arbiol** farà un
obsequi a tots
els mainadistes
que hi comprin.

Hospital, 91 - Sucursal: Clot, 43
BARCELONA

Fàbrica d'Hules - Plomers - Raspalls

JOGUINES
PERFUMERIA

Agustí Castells

BARCELONA

Portaferriassa, 18 - Tel. 1983 A.

Una troballa

—Veig, senyora, que els seus fills
van sempre molt elegants.

Digui'm on els fan la roba,
que hi portaré el meu nen gran.

—Vaig a **LA REFORMADORA** (*)
Hi porto els vestits usats,
i els trajos que em fan pels nens
els cauen que ni pintats.

(*) Trafalgar, 9, 1r, tocant P. Urquinaona

COL·LEGIALS

CAPES
IMPERMEABLES
SUPERIORS

Casa Rosich

Ronda de Sant Pere, 7

Plaça Santa Anna, 9

Tapineria, 33

HULES I IMPERMEABLES
ROSICH, S. A.
BARCELONA

Compreu a la

LLIBRERIA
NACIONAL CATALANA
Granvia, 613

la col·lecció d'Antologies

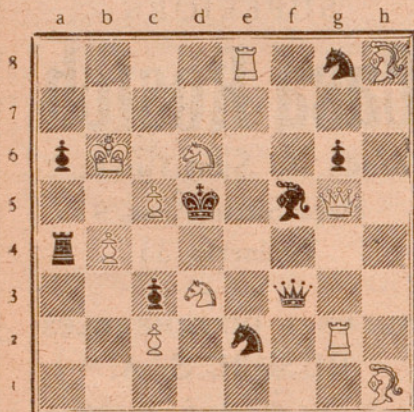
ELS POETES
D'ARA

Les millors poesies dels
nostres poetes, precedides
d'un pròleg i una notícia
bibliogràfica

JARDINET DE PASSATEMPS

SECCIÓ D'ESCACS.—Tercer Concurs
de Problemes d'Escacs. Any 1919

Tercera menció: FRANCESC NOVEJARQUE

BLANQS

Les Blanques juguen i donen mat en dues jugades

Solució al problema del número anterior: D h 3 - h 8

ENDEVINALLES

LOGOGRIF, per JAUME SOLÀ TORRELLA

1	2	3	4	5	6	7	8	Poble de Catalunya
7	4	5	6	8	3	8		Riu d'Anglaterra
	5	4	7	3	6	8		Nom d'home
	4	3	1	2	4			Mineral
	5	4	1	3				Nom d'home
		8	6	7				Numeral
			5	3				Nota musical
				7				Consonant

TARGETA, per JOAN MARCÓ

Ramon Biler

Combinar degudament aquestes lletres de manera que formin el nom de dues capitals europees.

Endevinalla extraordinària, amb premi
Núm. 25

Passant per un carrer de Tot
li va caure a En Pau Pataca
una tres-hu de quatre-hu
que li va tirar la Hu-quatre
i va fer-li a la tres-dos
una grandíssima taca.

(NOTA. — Les solucions a aquesta endevinalla, han de dirigir-se precisament a la casa Arbiol, Hospital, 91, Sastreia. Entre els endevinaires, aquella casa sortejarà llibres de la Biblioteca de LA MAINADA).

Solucions a les endevinalles del número anterior

Al logogrif numèric: Gramofon. — A la targeta: Barcelona, Mongat. — A l'endevinalla extraordinària: Veletricitat.

El trenca-closques n.º 22

Segona llista d'endevinaires.

Rogeli Sánchez, de La Bisbal, i A. Castellà.

Els eixerits endevinaires

Han encertat tots els passatemps del número 127, els nostres amics Alexandre Frias, Josepeta Ferrater, Jaume Guilera i Josep Olivella.

Han endevinat només el logogrif i la targeta, els mainadistes Antoni Morderde Puig, Concepció Leonor, Anna Marcet, Rita i Francesca Porrera, Pere Pellicer, F. de P. Ribas Clotet, Josep Vinyas, i Conxita Freixinet (i tota la companyia).

Han encertat tan sols la solució d'un passatemps, els mainadistes Joaneta i M.ª Montserrat Ponsole i Godó, Rita i Bartomeu Selvas, Eleuteri i Joaquim Casas, Joan Tobella i Anton Sala.

Correspondència de LA MAINADA

D'entre tots els treballs que hem rebut darrerament es publicaran tots o part dels de nostres benvolguts col·laboradors R. Hosbes (envieu el que vulgueu, amic!), Enric Arnau, P. Amar, A. Casanovas, Lola Michavila, M. Sanz Poch, A. Balasch Torrell, Josep Cavallé Moltó, E. R. R., Ramon Comas, A. A. C., Matilde Carrau, Rivettes, Pere Pellicer, Rita i Francesca Porrera, J. M. Lladó, A. M. Pi, Ramon Comas, A. A. C., L. Gamisans, Francesc Vintró, M.ª dels Àngels Carbona, i J. E. C.

A. T. M.: Mercès per la tramesa.

S. Nabau: Els dibuixos tenen d'anar fets amb tinta xina.

B. Ribas B.: No discutim, per tan poca cosa. Avui em convé tot, Demani tot el que vulgui. I, escolli, és tan a prop, allò que diu, que potser si que algun dia entraré per veure'l i acceptar l'amable i dolça invitació. Entesos?

Miquel Bosch i Jover: Agraït a la seva afectuosa col·laboració, que desitjaríem fós més nodrida. El felicitat pel que ens assabenta i esperem la seva valuosa ajuda.

F. de P. Ribas: Encara no ho hem decidit.

Salutacions a tots!

EL SECRETARI

Tipografia Catalana - Vich, 16 - Tel. 1471 G.